

i břemena patronátní — při oddělení části statku zůstávají při kmenovém zbytku statku, tedy s oddělenou částí nepřecházejí, a při úplné rozparcelaci úplně pomíjejí. Nemůže tedy Státní pozemkový úřad býti nucen k tomu, aby s oddělenou částí přijal třeba i jen kvocientální podíl patronátních břemen *in natura*, tím méně aby je přejal *in solidum* jako závadu *simultanní*. Přejímá-li však Státní pozemkový úřad zabraný majetek nebo jeho část, nepřecházejí tedy patronátní břemena s převzatými nemovitostmi, ale Státní pozemkový úřad jest povinen postarati se o zajištění poměrné kvoty patronátních břemen po případě o peněžitou náhradu za ně. To jest úkolem rozvrhovacího řízení o přejímací ceně podle §§ 47 a násl. cit. zák. (srov. rozh. č. 6163 Sb. n. s.). Ministerstvo zemědělství v dovolacím rekursu tvrdí, že o takový případ jde a že tento požadavek Státní pozemkový úřad v projednávaném případě splnil tím, že navrhl zavedení rozvrhového řízení, jehož výsledkem jest rozvrhové usnesení krajského soudu civilního v Praze č. j. Nc. Státní pozemkový úřad ve své knihovní žádosti ze dne 26. června 1934 navrhl knihovní jednání výslovně podle §§ 26, 27 a 28 náhradového zákona č. 329/1920 ve znění zákona č. 220/1922 Sb. z. a n. a podle rozhodnutí o přidělu ze dne 26. června 1934 č. j. 159.242/30-I/2. Jde tedy zřejmě o knihovní jednání v rámci pozemkové reformy, a kdyby patronátní právo ve smyslu náhradového zákona na převzaté a přidělené nemovitosti v projednávaném případě nepřecházelo, bylo by usnesení prvního soudu správné a nebylo by třeba je rušiti. Bude tedy úkolem rekursního soudu, aby vhodnými prostředky, zejména spisy o rozvrhu přejímací ceny, spisy Státního pozemkového úřadu, nyní ministerstva zemědělství, po případě i vyjádřením stran a účastníků vyšetřil, zdali patronátní právo na převzaté a přidělené nemovitosti, které jsou předmětem tohoto knihovního jednání, přešlo čili nic, a pak znovu rozhodl. Třebas jde o vyřízení knihovní žádosti, jest toto šetření přípustné a nutné, ježto jednak jde o církevní patronát, který může na nemovitostech váznouti i bez knihovního vyznačení, jednak jde o knihovní věc pozemkoreformní, při níž jest se řídití též zásadami řízení nesporného (srov. rozh. č. 9094 Sb. n. s.).

Čís. 17464.

Advokát, který jménem určité osoby jako majitelky patentu podá proti třetí osobě oznámení pro porušení patentu, musí se před prvním zákrokem postarati o to, aby dostal náležitou plnou moc od osoby, za kterou v trestním řízení má vystoupiti; neučiní-li tak, a nebude-li proto v trestním řízení vysloveno porušení patentu, ručí za škodu tím způsobenou třetí osobě, proti které bylo trestní řízení k jeho návrhu zahájeno.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv I 2714/38.)

Žalobkyně přednesla, že žalovaný vykázav se plnou mocí firmy Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. v B., podal jako zmocněnec této firmy u krajského soudu trestního v P. návrh, aby proti žalobkyni

bylo zavedeno trestní řízení pro porušení patentového zákona a povoleno zajišťovací opatření ve smyslu § 105 pat. zák. Po skončení trestního vyšetřování podal žalovaný jménem firmy Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. v B. na veřejné společníky žalobkyně a jejího ředitele obžalovací spis. Námitkám do obžalovacího spisu vrchní soud nevyhověl a uznal obžalobu přípustnou. Před hlavním přelíčením zjistila žalobkyně, že plná moc žalovaného za Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. v B. datovaná ze dne 24. září 1936 není podepsaná firemně. V důsledku toho navrhla 24. března 1937 krajskému soudu trestnímu v P., aby žalovaný předložil řádnou plnou moc. Soud tomuto návrhu vyhověl a nařídil žalovanému, aby předložil plnou moc řádně legalisovanou a firemně znamenanou. Žalovaný předložil novou plnou moc datovanou v P. ze 4. září 1936 znějící »Deutsche Johnson Aktiengesellschaft«, podepsanou pod zněním této akciové společnosti Vilémem B. Proti pravosti této plné moci se žalobkyně ohradila. Žalovaný na to uvedl protokolárně, že Vilém B. jest oprávněn k podpisu plné moci soukromé žalobkyně proto, že jest representantem pro bývalou republiku československou. Podle patentového rejstříku zjistila žalobkyně, že representantem a zástupcem fy Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. v Berlíně jest Dr. H. v P., nikoliv Vilém B. a že firma Vilém B. vůbec v obchodním rejstříku zapsána není a proto dotázala se přímo fy Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H., zda zmocnila Viléma B. k podpisu plné moci za ní a zda vůbec ví, že žalovaný zahájil proti ní (žalobkyni) jako právní zástupce dotázané firmy trestní řízení. Tato firma odpověděla, že žalovanému plnou moc neudělila, že jej vůbec nezná a že v Praze žádné representace nemá a v Československu obchody neprovozuje. V důsledku toho učinila žalobkyně dne 10. května 1937 u krajského soudu trestního v P. návrh na zastavení trestního řízení. Když se žalovaný o tom dozvěděl, vzal žalobu zpět. Žalobkyně tvrdí, že bylo povinností žalovaného, když převzal příkaz podati jménem firmy Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. návrh na zahájení trestního řízení proti ní, aby si dal vyhotoviti řádnou plnou moc. To měl učiniti tím spíše, když mu to uložil soud z moci úřední. Sám žalovaný jako advokát měl se přesvědčiti, zda osoba, která mu udělila příkaz k mandátu, jest legitimována jednati za berlínskou firmu, a zda plná moc jest pravá a správná. Bylo též jeho povinností, aby o každém úkonu podal zprávu a o případných dalších úkonech si vyžádal rozhodnutí. Žalovaný učinil vědomě trestní oznámení jménem berlínské firmy na základě plné moci, která nebyla řádně vystavena, ač věděl, že representantem této firmy v patentním rejstříku je zapsán Dr. H. Vilém B., nikdy mu příkaz k podání trestního oznámení jménem berlínské firmy »Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H.« nedal. Tímto opomenutím a nedostatkem náležité pozornosti a péle žalovaného byla žalobkyni způsobena škoda v zažalované výši. Nižší soudy uznaly žalobou uplatňovaný nárok důvodem po právu, odvolací soud z těchto důvodů: Bylo povinností žalovaného, aby přijímaje v září 1936 příkaz k návrhu na zavedení trestního řízení a na zajišťovací opatření podle § 105 pat. zák. proti straně žalující, spolehlivě zjistil identitu soukromého žalobce a poško-

zeného i aktivní legitimaci jeho k soukromé žalobě, jakož i oprávnění osoby, která jako zástupce soukromého žalobce má vystupovati k udělení příkazu v zastoupení a jménem soukromého žalobce, pokud příkaz ten nebyl udělen tímto přímo. Žalovaný neuplatňuje, že byl Vilémem B. ohledně jeho legitimace uveden v omyl, snaží se ale dovésti, že neměl důvodu pochybovati o věcné legitimaci Vilémem B. representované firmy, důvodů těch však za zjištěných okolností uznati nelze. Ať přijal a provedl příkaz přes to, že mu v době podání návrhu skutečný poměr a vztah Viléma B. k akciové společnosti, resp. společnosti s ruč. obm. byly známy, nebo spoléhaje na své styky s Vilémem B. jako reprezentantem akciové společnosti v dřívějších letech (1933) legitimaci téhož v době přítomné nepřezkoumával, v každém případě byl by musil buď pouhým dotazem nebo z příslušných dokladů (rejstříku obchodního, patentního a jiných spisů a listin) zjistiti, že už v roce 1933 převeden byl patent, o němž jde, s akciové společnosti na společnost s obm. ruč. v B. a že jejím zástupcem byl ustanoven a zapsán Dr. H. v P., zatím co v téže době, v době podání návrhu na trestní řízení, byl ministerstvem vnitra nařízen výmaz akciové společnosti a tuzemské její representace z moci úřední, když akciová společnost v B. jako hlavní závod přestala existovati již v roce 1931. Rovněž okolnost, žalovanému doznane známá před podáním návrhu, že roční poplatek za dobu od 16. května 1936 do 15. května 1937 ve smyslu § 114 pat. zák. společností zaplacen nebyl, ve spojení s uvedenými již okolnostmi musila při řádné dbalosti, kterou od žalovaného bylo lze požadovati (§ 1299 vs. o. z.), vzbuditi při nejmenším vážné pochybnosti o legitimaci Viléma B. jako zmocněného zástupce společnosti s. r. o., ne-li přesvědčení, že návrh na trestní řízení jest jeho věcí čistě osobní, a jest činěn v době, která spadá do doby po zániku patentu podle § 26, odst. 1 č. 2 a odst. 3 pat. zák. Právě z důvodu tohoto zákonného ustanovení nemůže žalovaný poukazovati na to, že v této době byl patent ještě chráněn a nesměl se spokojiti ujišťováním Viléma B., že poplatek i s přírážkami ještě včas zaplatí. Žalovaný ostatně uznal nedostatečnost plné moci k návrhu na zavedení trestního řízení připojené, datované v B. dne 24. září 1936 a firemně »Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. B.« podepsané tím, že ji nahradil jinou, datovanou v P. dne 4. září 1936, podepsanou ale firmou »Deutsche Johnson, Aktiengesellschaft, Vilém B.« v době, kdy patent, o jehož porušení šlo, již podle § 26 (1) 2 pat. zákona zanikl. Tento postup žalovaného porušuje i podle náhledu odvolacího soudu bedlivost a svědomitost žalovanému jako právnímu zástupci uloženou a zakládá samostatný důvod k náhradě škody, která přijetím a prováděním příkazu osoby nepovolané a nezmocněné protistraně vzešla.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není o tom pochybnosti, že žalovaný, který trestní řízení proti žalobkyni zahájil a prováděl jménem firmy Deutsche Johnson Gesellschaft m. b. H. v B., jako majitelky patentu, neměl řádné plné moci pocháze-

jíci od této společnosti. Vystupoval tedy v onom řízení vůči žalující straně jako jednatel bez příkazu. Nejde ovšem o jeho odpovědnost vůči jmenované společnosti, pro kterou jednal, nýbrž o jeho odpovědnost vůči žalobkyni, kterou tímto svým postupem a zákrokem poškodil. V poměru k této žalobkyni nesejde ani na tom, že tak činil z příkazu Viléma B., o němž prý se právem domníval, že je na základě svého smluvního poměru k majitelce patentu k takovému zákroku oprávněn. Žalovaný již podle obsahu trestního oznámení znal pravý stav věci alespoň potud, že k uplatnění nároků z patentního práva směl vystoupiti jenom jménem zmíněné již společnosti s r. o. Bylo proto jeho povinností, nežli se zákrokem u trestního soudu vmísil do onoho poměru mezi touto společností a žalující stranou, pro kterou vnitřní právní poměr mezi majitelkou patentu a Vilémem B. neměl právního významu, aby se o zmocnění obrátil na onu právní osobu, jejímž jménem měl trestní řízení proti žalobkyni zahájit a provádět, a měl se ovšem již také v zájmu svého příkazu Viléma B. předem postarati o to, aby se mu od ní dostalo plné moci a, aby nemohl býti ani o tom na pochybách, jakých náležitostí je k udělení plné moci v tomto případě zapotřebí a které orgány nebo osoby jsou k udělení plné moci oprávněny. Všecky tyto pochybnosti musil si při náležité pozornosti dokonale ujasnit, nežli trestní oznámení učinil, a nezbavuje ho odpovědnosti vůči žalující straně, do jejíž právních zájmů svévolně zasáhl, jestliže se spoléhal jenom na své znalosti o poměru mezi majitelkou patentu a Vilémem B. Nesměl se spokojiti plnou mocí, jestliže se nepřesvědčil o tom, že je skutečným a také platným a závazným projevem oné právní osoby, která v ní jako zmocnitel vystupuje, tedy projevu, který je právně účinný a závazný také vůči žalobkyni. Kdyby se byl podle toho zachoval a kdyby si byl opatřil hned před prvním zákrokem náležitou plnou moc oné právní osoby, za kterou měl v trestním řízení vystoupiti před soudem, nemohla by jej žalující strana činiti odpovědným za následky onoho zákroku, nýbrž mohla by se držeti jenom zmocnitelky, jejímž jménem před soudem jednal. Zda žalující strana skutečně porušila patentní práva, je pro souzený spor nerozhodné, když by z toho byla odpovědná jenom majitelce patentu, kterou byla ona společnost s r. o., a nikoli přímo Vilému B-ovi, který sám osobně a přímo k vystoupení proti žalující straně oprávněn nebyl a který také podle vylíčení žalovaného mohl na základě svého smluvního poměru uplatnit své smluvní nároky jenom proti majitelce patentu a jenom jejím prostřednictvím nastoupiti proti těm, kdož do patentních práv zasáhli a tedy nepřímou jeho poškodili. Kdyby ona majitelka patentu z jakékoli příčiny proti porušiteli jejího práva nenastoupila, mohl by se Vilém B. na základě smlouvy hojiti jenom na ní, nikoli však přímo na žalující straně. Vilém B. podle skutkového stavu nebyl v patentním rejstříku zapsán ani jako majitel licence. Proto tu nebylo přímého právního poměru mezi ním a žalující stranou, ani kdyby bylo skutečně došlo k porušení patentu. Když pak si žalovaný ani během řízení náležitě plné moci neopatřil a když tedy v onom řízení porušení patentního práva vysloveno nebylo, je otázka porušení práva bez významu a nesejde ani na tom, kdy zaniklo patentní právo a od které doby stal se zánik ten učin-

ným. Tyto okolnosti nemění nic na odpovědnosti žalovaného za následky soudního zákroku a nelze z nich dovozovati ani spoluzavinění žalující strany.

Čís. 17465.

Je lhostejno, jak jest v prodejních listinách uvedena prodejní cena stavebního losu a výherního listu.

Platnosti smlouvy o koupi losu nevádí, že jeho cena byla v prodejním listu uvedena na místě nenápadném, které mohlo býti snadno přehlédnuto.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv I 559/39.)

Žalující přednesla, že žalovaný koupil od ní na splátky celkem 70 čsl. státních stavebních losů dílčích a tolikéž výherních listů těchto a sice 20 kusů dne 4. října a 50 kusů dne 8. října 1937 za 22.260 K vedle kolkovného, při čemž byly mezi stranami smluveny měsíční splátky à 900 K. Žalovaný s počátku platil, jest však nyní se 3 splátkami v prodlení, takže se žalující domáhá na něm žalobou zaplacení 1.800 K. Žalovaný, jenž za sporu učinil mezitímní návrh určovací, že smlouva trhovává, na základě níž ony losy koupil, jest neplatná, namítl, že byl ke koupi těchto losů sveden omylem, do kterého jej lstivě uvedli zástupci žalující, kteří tvrdili, že bursovní cena jest tatáž, jako cena prodejní, že žalobkyně na tomto obchodě nechce ničeho vydělati, že podepsal prohlášení, kterého nečetl, a že platil splátky 900 K měsíčně až do té doby, kdy se dozvěděl, že cena koupených losů a výherních listů daleko nedosahuje částky, za kterou byly od žalující strany koupeny. První soud uznal podle žaloby a zamítl mezitímní návrh určovací. Odvolací soud, prohlásiv dovolání za přípustné (§ 502, odst. 3 c. ř. s.) potvrdil rozsudek prvního soudu. Důvody: Žalovaný nebyl ke smlouvě přiveden klamným předstíráním zástupců žalující strany. To je zřejmé z výpovědi svědka Oldřicha C., který byl v obou případech při koupi losů přítomen a žalovanému poradil, aby prodejní listiny podepsal a, jak sám jako svědek udal, věděl, že cena stavebních losů činí přibližně asi 150 K, ale chybně kalkuloval ohledně ceny výherních listů a proto se domníval, že celková cena žalující stranou požadovaná jest přiměřená. Svědek Oldřich C. považoval tedy požadovanou cenu losů i výherních listů za přiměřenou, poněvadž nesprávně počítal cenu výherních listů a tím byl žalovaný přiveden ke smlouvě, o které se nyní domnívá, že trhovává cena v ní smluvená přiměřenou není. To bylo vlastní pohnutkou, kterou byl žalovaný k uzavření smluv přiveden. Naproti tomu nelze věřiti, že by žalovaný, který se řídil radou svého syna, 30letého posluchače práv, uvěřil tvrzení zástupců žalující strany, že prodávané skupiny losů jsou zvláště výhodné, když svědek Oldřich C. sám udal, že mu sice zástupce výhodnost vykládal, ale tak nedbale, že se od něho nic nedozvěděl a nepochopil to, ačkoliv se několikrát na to dotazoval. Ani v té okolnosti, že zástupci při jednání neřekli žalovanému, kolik stojí u nich jeden los a jeden